

Cultuurhistorische Bibliografie 2012 betreffende de gemeente Kampen

door Theo van Mierlo

Jaarlijks verschijnen er artikelen en boekwerken over kunst, cultuur en historie met betrekking tot de gemeente Kampen. Sinds enkele jaren neemt de *Kamper Almanak* steeds een overzicht op van de in het afgelopen jaar verschenen publicaties.

Belangrijkste uitgangspunt bij de samenstelling van de bibliografie is dat het onderwerp van artikel of publicatie cultuurhistorisch van aard dient te zijn. Ook zal Kampen, ongeacht of het de stad, de kernen of het buitengebied betreft, substantieel aan bod dienen te komen, wil de betreffende publicatie opgenomen worden.

Er is voor gekozen om romans en gedichtenbundels van Kamper auteurs, waarvan de inhoud geen directe relatie heeft met Kampen, niet op te nemen in deze bibliografie.

In het geval van krantenartikelen worden bovengenoemde criteria zeer strikt gehanteerd. In principe worden geen krantenartikelen opgenomen (immers, de lokale en regionale bladen staan vol met bijdragen die aan bovengenoemde criteria voldoen). Uitzondering wordt gemaakt wanneer het een substantieel bericht in een landelijk dagblad betreft dat cultuurhistorisch van aard is. Ook zijn scripties, gemaakt voor het onderwijs, niet opgenomen. De belangrijkste reden hiervoor is, dat er vele scripties worden vervaardigd waarvan het bestaan niet bekend is.

Voor de leesbaarheid van de bibliografie zijn publicaties die seriematig of als reeks verschijnen, artikelen die frequent in periodieken voorkomen en bundels en tijdschriften met alleen bijdragen over Kampen in een afzonderlijke rubriek ondergebracht.

Mochten in het overzicht publicaties ontbreken die voldoen aan bovengenoemde criteria en die verschenen zijn in 2012, dan horen de samensteller en de redactie van de *Kamper Almanak* dit graag. Vóór 2012 verschenen publicaties, die in de bibliografie van het betreffende jaar (nog) niet opgenomen waren, zijn alsnog in de bibliografie van 2012 opgenomen.

De meeste van de opgenomen publicaties zijn te raadplegen bij het Gemeente-archief Kampen en/of het Frans Walkate Archief.

NB: zie ook de bouwhistorische en archeologische jaaroverzichten elders in deze *Kamper Almanak* voor verschenen rapporten op deze terreinen.

Boeken en artikelen

- Adema, C., *Muurreclames in Kampen. De fresco's van de kleine middenstand* (Kampen 2011; IJsseldelta Marketing) 18 blz.

Tweede herziene heruitgave van de stadswandeling langs gevelreclames in Kampen, waarvan de eerste versie verscheen in 1997.

- Adema, S., 'Zusters verenigd. Twee drieluiken van dezelfde onbekende meester', *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* (2012) nr. 1, 14-15.

Het artikel beschrijft een drieluik met een voorstelling van de *Aanbidding der herders* (in particulier bezit), dat door de auteur is onderzocht. Het drieluik heeft stijlovereenkomsten met een drieluik met een voorstelling van de *Bewening van Christus* in de collectie van het Catharijneconvent en het schilderij *De werken van Barmhartigheid* van Jacob Maler in de collectie van het Stedelijk Museum Kampen. Op grond van de stijlovereenkomsten en verder onderzoek worden beide drieluiken gezien als vervaardigd door dezelfde hand in de omgeving van de Kamper schilder Jacob Maler.

- Baan, I., H. Hengeveld, M. Knigge en H. van der Velde, *De landschappen van Overijssel* (Zwolle 2012, WBooks; ISBN 978-90-400-0763-7) 192 blz.

Het fraai geïllustreerde boek, verschenen ter gelegenheid van het tachtigjarig bestaan van Landschap Overijssel, beschrijft een achttal landschapstypen in Overijssel. In de omgeving van Kampen wordt de IJssel bij Zalk als een voorbeeld van het rivierenlandschap en worden Erf 45 op Kampereiland en de Zwartendijk als voorbeelden van het zeekeilandschap beschreven.

- Bakker, P. 'Onderwijzen zit humanisten in het bloed. Een onderzoek naar de invloed van het humanisme op de Latijnse school in Kampen ca. 1450-1600', *Overijsselse Historische Bijdragen*, 127e stuk (Hilversum 2012, Uitgeverij Verloren; ISBN 978-90-8704-325-4) 9-34.

Na een kort historisch overzicht van de Latijnse School, wordt in het artikel beschreven hoe geleidelijk aan de invloeden van het humanisme doordringen in het lesprogramma van de Latijnse School.

- Beens, H. en L. Knol-Gunnink, *Jubileumboek. 75 jaar v.v. Wilsum, 1937-2012* (Wilsum 2012; eigen uitgave v.v. Wilsum), 128 blz.

Het zeer rijk geïllustreerde boek geeft per tien jaar in woord en beeld een overzicht van hoogte- en dieptepunten van de voetbalvereniging.

- *Bernsboek* (Kampen 2012; Aerie Uitgevers/Wouter Berns; ISBN 978-90-78430-09-4) 113 blz.

Het mooi vormgegeven boekwerk geeft met tachtig afgebeelde werken een oeuvre-overzicht van de in Kampen werkzame kunstenaar Wouter Berns (1970) en bevat daarnaast een biografisch essay van de hand van Herman Broers en een fotoreportage over de kunstenaar van Nanda Rave.

- Blankenstein, E. van, J. van den Hoonaard, F. Remery en P. Spits (red.), *De Nederlandse Brug. 40 markante voorbeelden* (Bussum 2012, Uitgeverij Thoth; ISBN 978-90-6868-597-8) 208 blz.

Veertig bruggen worden in dit boek beschreven, die symbool staan voor vier hoofdthema's. De Eilandbrug ten noorden van Kampen wordt beschreven als een voorbeeld van 'Volop creativiteit', de Stadsbrug als een voorbeeld van 'Techniek uitgedaagd'. Maar ook wordt uitgebreid in woord en beeld de historie van de Kamper stadsbrug over de IJssel weergegeven.

- Broers, H., 'Foute opportunist of miskende verzetsheld? Reconstructie dubbelrol wijnhandelaar Siebrand tijdens de oorlog', *Mijn Stad mijn Dorp. Historisch Tijdschrift Overijssel* 3 (mei/juni 2012) 12-14.

Het artikel staat stil bij de handelwijze van Jan Willem Siebrand (1899-1970) gedurende de Tweede Wereldoorlog.

- *De geest van Overijssel. Een spannende verhalentocht* (Utrecht/Bedum 2012, Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel erfgoed/ Profiel Uitgeverij; ISBN 978-90-5294-538-5) 112 blz.

Het boek bestaat uit een verzameling volksverhalen die door de inwoners van de Overijsselse steden en dorpen zelf zijn geschreven, of zijn herschreven uit de eeuwenoude overlevering. Ze hebben allemaal een binding met een specifieke plek in Overijssel. Een drietal verhalen speelt in Kampen.

M. Peters, 'Van de visser en zijn hebbelijke vrouw', 17-20
G. Westerink, 'Hoe het Oorgat aan zijn naam kwam', 42-46.
C. Koopman, 'De schat van joffer Tengnagel', 75-77.

- *Dit land vraagt om een boot. Verhalen en gedichten uit de kop van Overijssel* (Zoetermeer 2012, Free Musketeers; ISBN 978-90-484-2518-1) 108 blz.

In de bundel blikt Henk de Velde terug op zijn beleving van de omgeving van Kampen en is onder de titel 'De Broeders van de Botermarkt' een gedicht opgenomen van de hand van Wim Schluter.

- Elten, E. van, 'Unieke vondst in de IJssel: de kogge, die hóórt bij Kampen', *Archeologie Magazine* (2012) nr. 6, 46-49.

Het artikel bespreekt de vondst van de Kogge in de IJssel, onder de rook van de stad.

- Erdtsieck, I., *Ethiek. Even niet...?! Ethiek, democratie en dualisme uitvergroott in Kampen* (Nieuw Zeeland 2012, Uitgeverij Black Rock; ISBN 978-90-9026-829-3) 246 blz.

Het boek geeft op een indringende wijze de gevolgen van het dualisme voor de politieke verhoudingen in Kampen weer, maar biedt ook een historisch overzicht van de politieke ontwikkelingen in Kampen vanaf het midden van de 19de eeuw.

- Gerlofsma, S., *Het ontstaan van Kampen. Stichtingstijd, ontstaanswijze en naamgeving van een stad aan de IJssel. Inleidend deel op de serie 'Ruimtelijke ontwikkeling van Kampen tot het jaar 1500'* (Kampen 2012, eigen uitgave) 28 blz.

In de brochure geeft de auteur zijn, veelal van de algemeen aanvaarde opinies afwijkende, visie op de oudste geschiedenis van de stad Kampen.

- Groot, J. en G. Knol, *School - E: openbare school aan de Nesweg op het Kamperiland* (Kampen 2012; eigen uitgave) 55 blz.

Hoewel al vanaf 1882 in gebruik, wordt de school vanaf 1916 als School E aangeduid, welk jaar dan ook als uitgangspunt is genomen voor het boekje, dat vooral klassenfoto's en foto's van schoolse activiteiten bevat.

- Hartong, G. en H. de Hoop, 'Nederlandse boekenleggers van grafische kunstenaars (11): Henri Wils', *Boekenpost* 19 (2011) nr. 113, 10-11.

Kort overzicht van het werk van de graficus en houtsnijder Henri Wils (Ant-

werpen 1892-Rotterdam 1967) die als Belgisch vluchteling in oktober 1914 in Kampen werd geïnterneerd en er zo in contact kwam met Jan Hendrikus Kok, voor wiens uitgeverij hij verschillende boekenleggers, boekbanden en stofomslagen ontwierp.

- Havard, H., *Pittoreske reis langs de dode steden van de Zuiderzee*; bezorgd en vertaald door L. Wapenaar (Amsterdam 2012; Mastix Press, ISBN 978-90-818-639-19) 240 blz.

Vertaling van het boek dat Franse cultuurhistoricus Havard schreef over zijn zeiltocht over de Zuiderzee in de zomer van 1873. Ruim dertig pagina's van zijn verslag zijn gewijd aan Kampen.

- Havelaar, J.J. en P. Nijhof (samenst. en red.), *Tekens aan de wand. Geschilderde muurreclames in Nederland* (Rotterdam 2012, Trichis Publishing; ISBN 978-94-9060-814-9) 175 blz.

Het rijk geïllustreerde boek geeft middels een beschrijving van de situatie in een aantal steden en een aantal algemene hoofdstukken een boeiend overzicht van de opkomst, de ondergang en revival van de geschilderde muurreclame in Nederland. Van de hand van Cor Adema, bevat het boek ook een hoofdstuk gewijd aan Kampen (66-79).

- Heetveld, A. en A.M. Kouwenhoven (red.), *Overijssel* (Den Haag 2012, ANWB; ISBN 978-90-18-03540-2) 123 blz.

Deze (herziene) ANWB-provinciegids van Overijssel, besteedt als vanzelf ook afzonderlijk aandacht aan de toeristische mogelijkheden van de stad Kampen. Daarnaast komt ook Zalk aan bod.

- Hogenstijn, C.M., *Een perfecte lantcaerte van Overijssel. De kaarten van Overijssel door Nicolaas ten Have in het licht van hun tijd* (Kampen 2012, IJsselacademie; ISBN 978-90-6697-229-2) 119 blz.

In het boek, waarin de Landkaart van Nicolaas ten Have centraal staat, komt Kampen vooral in het beeldmateriaal uitvoerig aan bod.

- Hollander, J.H.E.M., *De kapper van Kampen - Capiti Capillus Corona - : Geschiedenis van Hollander Herenkappers van 6 juni 1932 tot 6 juni 2012 en het pand Oudestraat 156 te Kampen van ong. 1850 tot 2012* (Kampen 2012; eigen uitgave) 47 blz.

Het boekje geeft vooral aan de hand van ruim dertig foto's, een kort historisch overzicht van de kapperszaak, haar personeel en het pand.

- Houtman, C., 'Bekering als noodzaak - vergeving als christelijke plicht. Een godsdienstonderwijzer als novellist', *Kerk en Theologie* 63 (2012) nr. 1, 17-40.

Het artikel gaat vooral in op de novellen geschreven door de Kamper godsdienstonderwijzer Peter Duijs (1822-1899), die met name bekend stond als auteur van protestantse jeugdboeken.

- Houtman, C., 'Goede zaadkorrels voor jeugdige harten. Godsdienstonderwijzer Peter Duijs (1822-1899) schrijft voor de jeugd', *Tijdschrift voor Nederlandse kerkgeschiedenis* 15 (2012) nr. 1, 22-33

Het artikel gaat in op de moralistische inhoud van de jeugdboeken, geschreven door de Kamper godsdienstonderwijzer Peter Duijs (1822-1899).

- Hove, J. ten, *Grensgang. Een historische reis langs de randen van Overijssel* (Kampen 2012, IJsselacademie; ISBN 978-90-6697-230-8) 240 blz.

Het lijvige boekwerk beschrijft in een negental etappes het verhaal rondom de grenzen van de provincie. In de omgeving van Kampen wordt aandacht besteed aan de heren van Buckhorst nabij Zalk, de belegering van kasteel Puttenstein, de ontginning van Kamperveen, de visrechten langs de oostkust van de Zuiderzee en de landaanwinning en biezenteelt rondom het Kampereiland.

- Hoven, H.W. van den, *Buitennieuwstraat 17, historisch gezien vanuit het huis Oudestraat 154* (Kampen 2012; eigen uitgave) 94 blz.

De uitgave geeft een historisch overzicht van het pand in de Buitennieuwstraat, in relatie tot de omliggende bebouwing, in het bijzonder het gasthuiscomplex en de achterliggende bebouwing aan de Oudestraat.

- Hoven, H.W. van den, *Huis van Geert van Wou stond in brand. Een stukje geschiedenis* (Kampen 2012; eigen uitgave) 89 blz.

De uitgave geeft een historisch overzicht van het pand Oudestraat 10, in relatie tot de omliggende bebouwing, dat in december 2011 door brand werd verwoest.

- Jacobs, I.D., R. Keegstra, I. van der Meer, V. Simons en J. Stoye, *Hanzelijn. Oude en Nieuwe Land verbonden* (Utrecht 2012, Uitgeverij Matrijs; ISBN 978-90-5345-455-8) 144 blz.

Het boek beschrijft de planvorming rond de in december 2012 geopende Hanzelijn en de verschillende kunstwerken die onderdeel uitmaken van deze spoorlijn, waaronder de Drontermeertunnel die nabij Kampen het oude en nieuwe land met elkaar verbindt en het station Kampen Zuid.

- Jager, A., 'De kerk in het midden. Religieus erfgoed aan de monding van de IJssel in de periode vóór 1580', in: *Overijssels Erfgoed. Archeologische en Bouwhistorische Kroniek 2011* (Zwolle 2012, SPA Uitgevers; ISBN 978-90-8932-103-9) 93-173.

Het omvangrijke artikel geeft een overzicht van de kerkelijke geschiedenis en de kerkelijke bebouwing binnen de gemeentegrenzen van Kampen voor de Reformatie.

- Jager, A., 'Jaaroverzichten 2011', in: *Overijssels Erfgoed. Archeologische en Bouwhistorische Kroniek 2011* (Zwolle 2012, SPA Uitgevers; ISBN 978-90-8932-103-9) 29-40.

In deze rubriek van archeologische werkzaamheden in Overijssel, geeft Jager een overzicht van de archeologische activiteiten in 2011 binnen de gemeentegrenzen van Kampen.

- Janssen, E., L. Grootswagers, J. Koopmanschap, *Oren van Steen* (z. pl. 2012, Erfgoed.nu; ISBN 978-90-8163-16-0-0) 120 blz.

Het boek, verschenen bij gelegenheid van 160 jaar Donatus-verzekeringen, stelt van iedere provincie een kerkgebouw en een wereldlijk monument centraal. Voor Overijssel is voor de Bovenkerk gekozen als kerkgebouw, het kerkje van Schokland vertegenwoordigt de provincie Flevoland.

- Keizer, M., *Beleef de IJsseldelta* (2012, uitgave Nationaal landschap IJsseldelta) 123 blz.

De uitgave beschrijft tal van wetenswaardigheden met betrekking tot de verschillende steden, kernen en gebieden en hun bewoners die deel uitmaken van het nationaal landschap, dat zich voor een niet onbelangrijk deel bevindt binnen de Kamper gemeentegrenzen.

- Koetsier, A., *Momberboek 1682-1701. Bewerking van inv. nr. 132 van het Rechterlijk Archief Kampen* (Kampen 2012; Kamper genealogische en historische bronnen nr. 26h; eigen uitgave in samenwerking met het Gemeente-archief Kampen) 140 blz.

Transcriptie van en toegang op het genoemde register waarin momberstellingen uit de periode 1682-1701 zijn opgenomen.

- Koning, H., de, *De zaak Siebrand. De omstreden dubbelrol van een drankhandelaar in oorlogstijd* (Kampen 2012, Aerie Uitgevers Auteurs; ISBN 978-90-78430-08-7) 141 blz.

In de publicatie probeert de oud-journalist met oude en nieuwe feiten de omstreden dubbelrol in de oorlogsjaren van de drankhandelaar Jan Willem Siebrand (1899-1970) te reconstrueren.

- Kummer, J. (red.), *Over Kampen gesproken. Een eerbetoon aan Lies van Vliet* (Kampen 2012, De beverburcht uitgeverij; ISBN 978-90-812290-3) 88 blz. De bundel, verschenen ter gelegenheid van de uitreiking van de erepenning van Kampen aan Lies van Vliet, bevat naast een levensschets en een bibliografie van Van Vliet, een fotocollage samengesteld door K. Schilder waarin zij centraal staat en een gedicht van J. Kummer, verder bijdragen van Th. van Mierlo over Kamper lakenloden in Noord-Amerika, J. Poutsma over de Kamper boekdrukker Arent Benier en J. van Gelderen over een opvallende dame (Joanna de Cordes, geboren Kuinretorf) op een schilderij van Hendrick Avercamp.

- Luijters, G. *In Memoriam. De gedeporteerde en vermoorde Joodse, Roma en Sinti kinderen 1942-1945* (Amsterdam 2012, Nieuw Amsterdam Uitgevers; ISBN 978-468-1230-3) 960 blz.

Het indrukwekkende boek geeft een overzicht van alle 17.964 in 102 transporten gedeporteerde en in kampen omgebrachte kinderen. Van ongeveer 3000 van hen zijn foto's achterhaald en afgebeeld, waaronder ook van een drietal Kamper kinderen.

- Molema, M., 'De Hanzelijn: sporen tussen oud en nieuw land', in: *Overijsselse Historische Bijdragen* 127e stuk, 2012 (Hilversum 2012, Uitgeverij Verloren; ISBN 978-90-8704-325-4) 132-145.

Het artikel beschrijft vooral de politieke lobby's en besluitvorming die hebben geleid tot de aanleg van de Hanzelijn.

- Munnik, G. de, *Ook in Kampen vliegen geen uilen met bonte kraaien* (Amsterdam 2012, Pêche Melba; ISBN 978-90-6931-006-0) 148 blz.

De verhalen in dit tweede boekje van De Munnik worden verteld door een overspannen leraar aan een Kamper school en een gescheiden vrouw, die elkaar ontmoeten op het bankje voor het oorlogsmonument in Kampen. Fictie en non-fictie lopen door elkaar heen, maar allerlei plekken en gebeurtenissen uit het verleden van Kampen, maar ook daarbuiten, passeren de revue.

- Munnik, J. de, *Laten wij hopen, wat wij willen, maar dragen, wat wij krijgen. Vijf familiegeschiedenissen uit Amsterdam, IJsselmuiden en Kampen voor tijdens en na de Tweede Wereldoorlog* (Amsterdam 2012, Pêche Melba; ISBN 978-90-6931-005-3) 88 blz.

Uitgangspunt van het boek is hoe de ouders van de auteur tijdens de Tweede Wereldoorlog onderduikers uit Amsterdam in huis opnemen. Van hieruit trekken tal van wetenswaardigheden over het Amsterdam en het Kampen van voor, tijdens en na de oorlog aan de lezer voorbij.

- *Overijssel, literaire reis langs het water* (Zeist 2012; Stichting Achterland; ISBN 978-90-74927-444-4) 134 blz.

In de bundel zijn gedicht- en prozafragmenten opgenomen in relatie tot afgebeelde plekken en/of gebouwen, die middels bondige bijschriften in een context worden geplaatst. Voor Kampen zijn dit het pand van InteraktContour aan de Burgwalstraat met het gedicht 'Kampen' van Lenze L. Bouwers, Villa Poortenaar met het gedicht 'Mag ik dan bij jou?' van Claudia de Breij, het voormalige Stadsziekenhuis (thans Myosotis) met het gedicht 'Die in dit huis u aan de naaste wijdt' van Ida Gerhardt en de IJssel bij Veecaten, met het gedicht 'Herkenning' eveneens van Ida Gerhardt.

- Paddinge, R. en J. van den Berg, *Onderdak. 100 jaar ouderenzorg en -huisvesting in IJsselmuiden* (IJsselmuiden/Kampen 2012, Stichting Beter Wonen en Woonzorgcentrum IJsselheem) 142 blz.

Een rijk geïllustreerd overzicht van 100 jaar ouderenzorg in Huize Engelenberg, later De Maarlenhof in IJsselmuiden.

- Pol, A., 'Kampen en de Schokker erfstukken van 1859', *De Vriendenkring. Cultuurhistorisch Tijdschrift voor Flevoland* 52 (2012) nr. 2, 25-27.

De bijdrage geeft een korte samenvatting van de bij de ontruiming van Schokland aan de gemeente Kampen overgedragen archivalia.

- Rijswijk, M. van, M. de Jong, P.K. van de Kamp en M. Boersema (red.), *Wie is die man. Klaas Schilder in de eenentwintigste eeuw* (Barneveld 2012, Uitgeverij Vuurbaak; ISBN 978-90-5560-4715) 331 blz.

Een veertiental auteurs gaat in deze bundel in op de betekenis van de Kamper hoogleraar Klaas Schilder (1890-1952) in deze tijd voor de vrijgemaakte kerken en zijn relevantie voor het internationaal theologische debat.

- *RKDOS Kampen & IJsselmuiden: 1912 2012 100 jaar* (Kampen 2012; eigen uitgave R.K. DOS) 23 blz.

Middels de verschillende takken van sport binnen de vereniging, wordt in dit jubileummagazine teruggekeken naar het verleden.

- Stadman, M., 'De reformatie van het onderwijs in Kampen, 1581-1622', in: *Overijsselse Historische Bijdragen* 127e stuk (Hilversum 2012, Uitgeverij Verloren; ISBN 978-90-8704-325-4) 35-48.

Het artikel geeft een beeld van de gevolgen van de reformatie voor het reilen en zeilen van de Latijnse School.

- Steenbergen, A.J., *Stamreeks dl. II: Hendrik Steenbergen (1866-1952-Landbouwer* (z.pl. 2012; uitgave in eigen beheer) 119 blz.

De uitgave is meer dan alleen een genealogie van deze in Zalk geboren landbouwer. Per decennium wordt diens leven ook geplaatst in de landelijke en lokale historische context.

- Tennekes, R., *Mag ik even opscheppen? Ondernemers over ondernemen en hun favoriete gerecht* (Kampen 2012; Brugmedia) 54 blz.

De uitgave, verschenen ter gelegenheid van 20 jaar Brugmedia, geeft van 23 Kamper ondernemers en burgemeester Koelewijn korte portretten en hun favoriete recept en daarmee inkijkjes in hun persoonlijke keuken.

- Ufkes, A. en S.J. Tuinstra, *Erf 'Tanneke Blox' in de 16e-19e eeuw. Een definitieve archeologische opgraving aan de Haatlanderdijk in het plangebied Zuiderzeehaven te Kampen, gemeente Kampen* (Groningen 2012; ARC-Publicaties 167; ISSN. 1574-6879) 164 blz.

Het rapport geeft de neerslag van de resultaten van het archeologisch

onderzoek dat in 2005-2006 heeft plaatsgevonden op de plek van het inmiddels door de aanleg van de Zuiderzeehaven verdwenen erf 67, met als meest spraakmakende vondst een muntschat, bestaande uit 41 munten, merendeels daterend uit 1556.

- *De IJssellinie. Een voormalige verdedigingslinie tegen een Russische inval. 1950-1968* (Olst 2012, eigen uitgave Stichting IJssellinie; ISBN 978-72759-07-8) 50 blz.

Dit eerste deeltje in een serie van drie, beschrijft in vogelvlucht de historie, functie, aanleg en ontmanteling van de IJssellinie, die in werking, grote gevolgen zou hebben voor het gehele IJsselgebied, van Nijmegen tot Kampen.

- Veer, W., 'Rooms-katholieke Visschersvereniging St. Petrus', *Het Schokker Erf* (2012) nr. 81, 31-41.

Het artikel gaat in op de achtergronden van de oprichting in 1918 van de katholieke belangenvereniging voor vissers uit Kampen, Vollenhove en Volendam en beschrijft ook de activiteiten van de vereniging gedurende de eerste jaren van haar bestaan.

- Winsen, M.R. van en H.J. van Velzen, *Binnen de poorten. Ontstaan en ruimtelijke ontwikkeling van de binnenstad van Kampen* (Kampen 2012, IJsselacademie; ISBN 978-90-6697-225-4) 208 blz.

De uitgave is een publiëksuitgave van een in 2011 verschenen rapportage. Door verwijdering van alle beleidsmatige passages en een uitbreiding van de historische componenten en de historische analyse van de Kamper binnenstad, is het, ook vanwege de vele verhelderende afbeeldingen, een belangrijk standaardwerk geworden over de huidige stand van zaken van onze kennis over de binnenstad van Kampen.

Periodieken en series

- Achter, P., 'Arfnummer... Wie is det?'; serie artikelen over de geschiedenis van erven op het Kampereiland. In: *Erfnummer; kwartaal uitgave Stichting Kampereiland*.
- 'Arfnummer 94, Wie is det?', *Erfnummer* nr. 94 (januari 2012)
- 'Arfnummer 95, Wie is det?', *Erfnummer* nr. 95 (april 2012)

- 'Arfnummer 96, Wie is det?', Erfnummer nr. 96 (juli 2012)
- 'Arfnummer 97, Wie is det?', Erfnummer nr. 97 (oktober 2012)
- Alink, A.: in 2012 van haar hand verschenen in de serie 'Kamper genealogische en historische bronnen' (eigen uitgave in samenwerking met het Gemeentearchief Kampen).
- Nr. 30 R; *Recognitiën 1648-1652. Bewerking van Rechterlijk Archief Kampen inv.nr. 92*; 276 blz.
- Nr. 30 S; *Recognitiën 1652-1659. Bewerking van Rechterlijk Archief Kampen inv.nr. 93*; 326 blz.
- Nr. 30 T; *Recognitiën 1658-1664. Bewerking van Rechterlijk Archief Kampen inv.nr. 94*; 345 blz.
- Nr. 30 U; *Recognitiën 1664-1669. Bewerking van Rechterlijk Archief Kampen inv.nr. 95*; 318 blz.
- Nr. 30 V; *Recognitiën 1669-1677. Bewerking van Rechterlijk Archief Kampen inv.nr. 96*; 246 blz.
- Nr. 30 W; *Recognitiën 1677-1688. Bewerking van Rechterlijk Archief Kampen inv.nr. 97*; 327 blz.

De bewerking van de recognitiën (akten waarin gerechtelijk een erkenning van een persoon of zaak in een bepaalde kwaliteit wordt vastgelegd) geeft per akte het onderwerp, het betreffende onroerende goed, de comparanten, een samenvatting van de inhoud en eventuele bijzonderheden. De delen bevatten eveneens een persoonsnamenregister. De bewerking is tevens digitaal toegankelijk via <http://www.kampennotarieel.nl>

- Hulzen, J. van: in 2012 van zijn hand verschenen in de serie 'Kamper genealogische en historische bronnen' (eigen uitgave in samenwerking met het Gemeentearchief Kampen).
- Nr. 26I: *De Apostillen der stad Campen en haar Jurisdictie. Bewerking van inv.nr. 199 van het Oud Archief (Apostillen 1681-1693) (Kampen 2012) 158 blz.*
- Nr. 26J: *De Apostillen der stad Campen en haar Jurisdictie. Bewerking van inv.nr. 200 van het Oud Archief (Apostillen 1693-1704) (Kampen 2012) 178 blz.*
- Nr. 26K: *De Apostillen der stad Campen en haar Jurisdictie. Bewerking van inv.nr. 201 van het Oud Archief (Apostillen 1705-1712) (Kampen 2012) 187 blz.*
- *Historisch Tijdschrift voor de IJsseldelta* (uitgave van de Historische vereniging voor de IJsseldelta Jan van Arkel).

Jaargang 37 nr. 1, april 2012; themanummer Wilsum.

- D. Haze 'Wilsum: ontstaan en burgerrecht', 2-8
- Th. van Mierlo, 'De St. Lambertuskerk in de Middeleeuwen', 9-23
- H. Brink, 'Een "Rechtsinnige Kerk"', 24-31
- H. Fix Gzn, "'Tamelijk ingetogen van zeden". Wilsummers in 1812', 32-35
- H. Brink, 'Geen hygiëne, geen frisse lucht en leven van de bedeling. Arme­n­zorg in de 19de eeuw', 36-44
- 'Brand in Wilsum op 15 april 1911', 45-48

Jaargang 37 nr. 2, juli 2012; themanummer Dorpskerk IJsselmuiden.

- B. Brink, 'De vergroting van de dorpskerk te IJsselmuiden. Anno Domini 1912', 2-27
- A. Westendorp, 'Afbranden bakkerij schept ruimte', 28-31
- B. Brink en J. van Gelderen, 'Enkele gegevens betreffende dominee Pieter Zandt', 32-40
- Th. Snoeijer, 'Jochem Rietman, een gerenommeerd vakman', 41-44
- B. Brink, 'De koster Felix', 45-48

Jaargang 37 nr. 3, oktober 2012

- J. van Gelderen, 'Kampen in de Tweede Wereldoorlog. Een tussenbalans', 2-5
- J. van Gelderen, 'Portfolio - Het jaar 1942', 6-17
- D. Gunnink, 'Een vliegtuig in de polder', 18-21
- J. Prins, 'Zwier Stoel †', 24-26
- J. van Gelderen, 'Willem G. van Maanen †', 27-28
- J. van Gelderen, 'Lies van Vliet 90 jaar (7 augustus 2012), 29-31

Jaargang 37 nr. 4, december 2012; themanummer Sporen naar Kampen.

Alle onderstaande artikelen van K. Haar

- 'De Hanzelijn. Een Schokker droom verwezenlijkt', 2-5
- 'Het Kamper lijntje. De lotgevallen van een beminnelijk boemeltje', 6-13
- De lokaalspoorlijn Hattem-Kampen. Een spoorlijn tegen beter weten in', 14-19
- 'De stoomtramlijn Wezep-Kampen. Een gebed zonder einde', 20-24
- *Kamper Almanak 2012; cultuurhistorisch jaarboek* (Kampen 2012; uitgave Frans Walkate Archief) 480 blz.

Deze uitgave van het Frans Walkate Archief te Kampen, bevat onder andere de volgende bijdragen:

Diversen:

- G. Westerink, 'Menukaarten van de familie De Lussanet de la Sablonière', 12-16

- M. Vink-Bos, 'Dertig jaar Kamper Genealogische en Historische Bronnen', 18-22
 - R. van Mierlo, 'Sir Ernest George: een Engelsman in Kampen', 24-26
 - N. Jeurink, 'De flora van de IJsseldelta 80 jaar geleden. Veranderingen in de flora "van het zilt" tussen 1931 en 2011', 29-38
 - H. Dorgelo, 'Witte ooievaars rondom Kampen', 39-46
 - W. van Halem, 'Herman Nusmeier, bestuurder en drogist', 51-58
 - M. Koenen, 'Ida Gerhardt en Henk van Ulsen in de Hof van Breda', 293-299
 - A. Jager, 'Gemeentelijke archeologische monumentenzorg 2011', 301-314
 - H. van der Werf, 'Overzicht cultuurhistorische onderzoeken 2011', 315-324
 - H. van der Werf, 'De restauratie van de Nieuwe Toren', 325-334
 - L. de Haan en M. van Zanten, 'Op klompen! Bijzondere boerderijen en erven in het Nationaal Landschap IJsseldelta van de gemeente Kampen', 335-349
 - J. van den Berg, 'Kamper Kroniek 2011', 387-439
- Historische bijdragen:
- P. Bakker, 'De oudste stadskroniek van Nederland? Stadssecretarissen schrijven geschiedenis', 61-81
 - J. Kummer, 'De toedracht en de schrijver', 83-107
 - F. D. Zeiler, 'De wegen van het zout', 109-121
 - H. Beuth, 'Reflecties op het ijs. Op zoek naar het ware gezicht van Hendrick Avercamp', 123-130
 - L. van Vliet, 'Thomas Berentsz, gezworen landmeter van Overijssel', 131-146
 - Th. van Mierlo en J. Estié, 'Een verdwenen doopvont uit de Buitenkerk "boven water"!', 147-182
 - D. van der Schrier, 'Hoe Jan ten Holt in Kampen de waaiersluis uitvond', 183-188
 - G. Westerink, 'Hoopvol laveren tussen droom en daad. C.H.L. Middelkoop (1857-1931). Leven en werk', 189-216
 - G. van Klinken, 'Gesprek met ds. Wopke Hendrik de Boer, student aan de Theologische School in Kampen van 1936 tot 1942', 217-224
 - J. van Gelderen, 'Wat oude Almanakken ons vertellen', 225-240
 - J. van Gelderen (tekst) en F. Schinkel (beeld), 'Een dag aan de Protestantse Theologische Universiteit, Kampen', 241-269
 - J. van Gelderen, 'Mr. Willem Eduard Steunenberg, uitgever te Kampen', 271-290

- Schilder, K.: in 2012 van zijn hand verschenen in de serie 'Kamper genealogische en historische bronnen' (eigen uitgave in samenwerking met het Gemeentearchief Kampen).
- Nr. 20c: *Testamenten 1619-1627. Bewerking van inventarisnummer 138 van het Rechterlijk Archief van Kampen* (Kampen 2012) 111 blz.
- Nr. 31a: *Moord en doodslag en justitie in de stad Kampen. Bewerking van inv.nr. 1 van het Rechterlijk Archief Kampen, eerste gedeelte (a)* (Kampen 2011) 98 blz.
- Nr. 31b: *Voortvluchtigen, uitgewezenen, ballingen. Bewerking van inv.nr. 1 van het Rechterlijk Archief Kampen, tweede gedeelte (b)* (Kampen 2012) 217 blz.
- Nr. 31c: *Oerveden, jaarkeuren, schadeloos. Bewerking van inv.nr. 1 van het Rechterlijk Archief Kampen, eerste gedeelten (c, d, e)* (Kampen 2012) 381 blz.
Inv.nr. 1 van het RA is een register van misdaden en de daarvoor opgelegde straffen. Het register bevat vijf rubrieken, die echter niet chronologisch zijn ingetekend en beslaat de periode 1447-1578.
- Nr. 33C: *Naamlijst van drossen, kasteleins, richters en schouten in Overijssel. Deel 3 Het kwartier van Vollenhove.* 105 blz.
De uitgave is een aangevulde versie van de eerder in 1989 door Schilder samengestelde lijst.
- Nr. 34: *Zegels aan charters in het oud-archief van Kampen*; 220 blz.
De uitgave bevat van alle zegels aan charters in het oud-archief van Kampen een afbeelding en een beschrijving.
- Nr. IJ1: *Archief van het schoutambt IJsselmuiden, inv.nr. 1 (1545-1577)*; 193 blz.
- Nr. IJ12: *Archief van het schoutambt IJsselmuiden, inv.nr. 12 (1665-1686)*; 91 blz.
Bewerking in regestvorm van het eerste deel van het rechterlijk archief van IJsselmuiden, dat minuten van akten, losse aantekeningen, kopieën van brieven en enkele meegebonden originele brieven uit de betreffende periode bevat.